

1576

Sølvnæsen

Sigt efter stjernerne

Den brune **Frederiksborghest**¹ slår sig i tøjret, stamper hovene i sandjorden og napper arrigt efter sin staldknægts skulder. Johannes trækker sig behændigt til side og lader **tømmen**² falde.

De brune hesteøjne betragter ham vagtsomt og ser så ud til at opgive kampen. Hoppen sænker hovedet, Johannes firer lidt på remmen, der holder hovedtøjret, og giver hende lov til at græsse.

Han har lige så lidt lyst til at stå her som ›Venus‹ har. Men kongen og Tycho Brahe har fået båret stole ud. De kommer ikke tilbage til stalden foreløbig.

”De er nødt til at skabe større klarhed! Krigen har været dyr, og byggeriet kommer til at trække ud. Jeg har brug for stjernernes rådgivning og Dem til at tyde den. De får ikke lov til at rejse ud,” lyder det fra **Frederik 2**^{*}, der taler med sin astronom.

Tycho Brahe siger ikke noget. Holder blot fat i sine notater, bogen med optegnelser over himlen, hans ›Stella Nova‹ og de mange **alkymistiske**³ data, han har samlet.

”De må blive! De skal lægge Kronborgs **horoskop**⁴, og De skal blive inden for rækkevidde. Jeg skænker Dem Hven og 500 årlige **rigsdaler**⁵. Så kan De bygge Deres egen hyldest til **Urania**⁶ og sørge for, at hun beskytter Deres videnskab, og at De beskytter Riget. Sådan bliver det”.

”Hven?! Ja. Tak, Deres Majestæt. Sådan bliver det”.

Den 29-årige mand med sølvnæsen nikker og kigger over mod Øresunds lille ø. Hven er både symmetrisk og smuk for øjet. Det giver mening. Og når nu hans konge vil det sådan. Ubevidst tager han sig til sit **vansirede**⁶ ansigt og lægger hovedet lidt på skrå. Det var ikke nemme år, der havde berøvet ham næsen.

Frederiksborghest¹

En racehest fremavlet fra den gamle danske stridshest, frieserheste og andre europæiske racer

Tømmen²

Den læderrem, man bruger til at styre og lede hesten med.

Alkymi³

Datidens kemi - søgte at forvandle stoffer og elementer, eksempelvis bly til guld.

Horoskop⁴

Aflæsning af solsystemet, der kan bruges til at forudsige begivenheder.

Rigsdaler⁵

Datidens møntenhed.

Vansirede⁶

Ødelagte

Årene 1565 og 1566 havde i den grad været ulykkesår. Han havde mistet både sin næse og sin elskede stedfar på én og samme tid – og det havde taget ham syv fulde år at komme sig.

Syv år og en **næseattrap**¹ lavet af ædelmetaller og voks. Syv år, ... og så havde ›Stella Novaen‹ vist sig for ham. Han så den nye stjerne med det blotte øje, brugte den til at påvise store fejl i det **aristoteliske verdensbillede**². Viste, at stjernehimlen nok var ædel og ophøjet, men dog foranderlig! Tycho læner sig tilbage i stolen og sukker. Stella Novaen vendte op og ned på det hele. Stjernen forseglede hans skæbne og gav ham en kongelig **mæcen**³. Hven er ikke nogen dårlig idé. Europas **lærde**⁴ vil komme til ham. De vil komme til Danmark. Det er han sikker på.

”Jeg har vist aldrig sagt det, min ven – men jeg værdsatte Jørgen meget højt. Deres far reddede

»Frederik 2. kigger vurderende på Tycho Brahe. Fortæl mig historien igen. Vil De ikke nok? Historien om, hvordan De mistede næsen, men vandt en verdens respekt og velvilje!«

Næseattrap¹

En kunstig næse

Aristoteliske Verdensbillede²

Den kendte filosof Aristoteles' billede af at Jorden lå i centrum af universet med solen, månen og de dengang fem kendte planeter kredsende rundt om den.

Mæcen³

En person der hjælper en anden økonomisk.

Lærde⁴

Veluddannede - folk med lange uddannelser bag sig.

mit liv, ved De nok. Fiskede både mig og hest op af voldgraven på den forfærdelige dag i København. Uden ham var jeg druknet," siger Kongen og fortsætter:

"Jeg er ked af, at vandgangen gjorde ham syg, men i dag er det ti år siden, og jeg er taknemmelig. Lad os skåle for Deres far!"

Johannes, der har fulgt med i samtalen, træder frem med et par glas og en bakke. Han sørger for at kigge omhyggeligt ned i jorden, mens kongen selv skænker sin rhinskvin.

Johannes træder tilbage. De to mænd drikker i stille fællesskab. Der er ingen i nærheden, og

derfor kan facaden godt falde lidt. De er blot to mænd på kanten af Sjælland, to mænd med meget at være taknemmelige for.

"Det er da også snart ti år siden det der skænderi, er det ikke?," siger kongen og kigger vurderende på Tycho Brahe.

"Fortæl mig historien igen, vil De ikke nok? Historien om, hvordan De mistede næsen, men vandt en verdens respekt og velvilje!"

"Nårh, de ting hænger nu ikke synderligt sammen, Deres Majestæt. Det var et øjeblik **dårskab**¹ og langt væk her fra ›Krogen‹"

Tycho Brahe stopper op og kigger nervøst på sin konge. Frederik II har ladet indføre bøder til dem, der ikke respekterer slottets nye navn. ›Krogen‹ er fortid. Der blæser nye vinde nu. ›Kronborg‹ er fremtidens værn. ›Kronborg‹ er Kongens skattekasse, og slottets navn skal respekteres – først i Helsingør og sidenhen i hele Danmark.

"Undskyld min Herre. Jeg mener ›Kronborg‹!"

Dårskab¹

At opføre sig fjollet og dumt.

Frederik 2. siger ikke noget, tager blot endnu en tår af sit glas og lader blikket søge ud i skumringen. Tycho Brahe fortsætter:

”Jeg har jo altid været fascineret af solformørkelser. Solformørkelser, der gør dag til aften, får lyset til at svinde, som det er nu. Jeg var kun fjorten år, da jeg så min første – den, der åbnede mine øjne for astronomiens verden – og så var jeg altså 21, da jeg så den næste. En formørkelse, der nu synes at være steget mig til hovedet.”

Tycho sukker og ryster let på hovedet.

”Det var ungdommens dårskab, Deres Majestæt. Ungdommens overmod. Jeg var taget til Rostock for at studere, da jeg mødte den ... den ... Manderup Parsberg. Han og jeg har aldrig brudt os om hinanden ... og nå ja ... Nuvel. Jeg lavede da en lille fejltolkning, men da intet at tage sådan på vej for. Ingen grund til at komme med den slags beskyldninger! Den slags tale!”

Korpulent¹
Fyldig - tyk

Duel²
Datidens måde at løse konflikter på - en tvekamp med dræbende våben, der afgør, hvem der har ret i et ellers uløseligt skænderi.

Kongens skuldre begynder at ryste og et knap så elegant fnis undslipper hans efterhånden ganske **korpulente¹** skikkelse, da han forsøger at undertrykke en latter.

”Ikke noget at tage på vej for? Sultan Süleyman var jo allerede død, da De spæede, at han ville dø snarligt. Det må man da sige var lidt af en fejl.”

Kongen rækker ud til Johannes for at få et lille lommelærklæde og dupper kanterne af sine øjne. Tycho kigger ned i græsset og flytter sig lidt stift i stolen.

”Ja, det var måske lidt hurtigt sagt. Men det kom jo så til en **duel²** mellem Parsberg og mig. En duel, der resulterede i, at jeg ser ud, som jeg gør i dag. En næsetip fattigere – men nu for altid udstyret med både guld, sølv og kobber,” siger Tycho Brahe med et lille skævt smil til sin konge og mæcen.

Fiktion, baseret på virkelige hændelser fra 1500-tallets Kronborg Slot

Bemærk, at illustrationen, der indleder dette kapitel, er inspireret af de smukke Kronborgtapeter og malerier, der gengiver tiden omkring Kronborgs opførelse. Her vil du eksempelvis kunne finde både hund og henslængte kanoner.